Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (desiata komora)

z 19. marca 2020 *

[Znenie upravené uznesením zo 14. mája 2020]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (ES) č. 1370/2007 – Služby vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave – Článok 8 – Prechodný režim – Článok 8 ods. 3 – Uplynutie platnosti zmlúv o službách vo verejnom záujme – Výpočet maximálnej dĺžky trvania zmlúv stanovenej na 30 rokov – Určenie dátumu, od ktorého začína plynúť maximálna dĺžka trvania 30 rokov“

Vo veci C-45/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 A Coruña (Provinčný správny súd č. 2 Coruña, Španielsko) z 12. decembra 2018 a doručený Súdnemu dvoru 24. januára 2019, ktorý súvisí s konaním:

Compañía de Tranvías de La Coruña SA

proti

Ayuntamiento de A Coruña,

SÚDNY DVOR (desiata komora),

v zložení: predseda desiatej komory I. Jarukaitis, sudcovia E. Juhász (spravodajca) a C. Lycourgos,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Compañía de Tranvías de La Coruña SA, v zastúpení: D. Rodríguez Siaba, procurador, A. M. Platas Casteleiro a J. Monrabà Bagan, abogados,

– [Opravené uznesením zo 14. mája 2020] Ayuntamiento de A Coruña, v zastúpení: M. J. Macías Mourelle, letrada,

– francúzska vláda, v zastúpení: P. Dodeller a E. de Moustier, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

– Európska komisia, v zastúpení: W. Mölls, G. Gattinara a J. Rius, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 (Ú. v. EÚ L 315, 2007, s. 1).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Compañía de Tranvías de La Coruña SA (ďalej len „Compañía de Tranvías“) a Ayuntamiento de A Coruña (mestské zastupiteľstvo Coruña, Španielsko“) (ďalej len „mesto Coruña“) vo veci uplynutia platnosti zmluvy o verejnej preprave, ktorá bola priamo zadaná spoločnosti Compañía de Tranvías.

Právny rámec

3 Odôvodnenie 31 nariadenia č. 1370/2007 stanovuje:

„Vzhľadom na to, že príslušné orgány a poskytovatelia služieb vo verejnom záujme budú potrebovať čas na prispôsobenie sa ustanoveniam tohto nariadenia, je potrebné ustanoviť prechodný režim. Na účely postupného zadávania zmlúv o službách vo verejnom záujme v súlade s týmto nariadením by mali členské štáty poskytnúť [Európskej K]omisii správu o pokroku do šiestich mesiacov po skončení prvej polovice prechodného obdobia. Na základe týchto správ môže Komisia navrhnúť primerané opatrenia.“

4 Článok 5 ods. 1 prvá veta tohto nariadenia stanovuje, že zmluvy o službách vo verejnom záujme sú zadané v súlade s pravidlami stanovenými v tomto istom nariadení.

5 Článok 8 uvedeného nariadenia s názvom „Prechodné ustanovenie“ stanovuje:

„1. Zmluvy o službách vo verejnom záujme sa zadávajú v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení. Avšak zmluvy o službách alebo zmluvy o službách vo verejnom záujme vymedzené v smernici [Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 1; Mim. vyd. 06/007, s. 19)] alebo smernici [Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132)], pre služby vo verejnom záujme v autobusovej alebo električkovej osobnej doprave sa zadávajú v súlade s postupmi ustanovenými podľa uvedených smerníc, ak tieto zmluvy nemajú formu koncesných zmlúv na služby, ako je vymedzené v uvedených smerniciach. Ak sa zmluvy majú zadávať v súlade so smernicou [2004/17] alebo smernicou [2004/18], ustanovenia odsekov 2 až 4 tohto článku sa neuplatňujú.

2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, bude zadávanie zmlúv vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave v súlade s článkom 5 od 3. decembra 2019. Počas tohto prechodného obdobia prijmú členské štáty opatrenia na postupné zosúladenie s článkom 5 s cieľom zabrániť vážnym štrukturálnym problémom súvisiacim s dopravnou kapacitou.

Do šiestich mesiacov po skončení prvej polovice prechodného obdobia predložia členské štáty Komisii správu o pokroku, v ktorej zdôraznia vykonávanie každého postupného zadávania zmlúv o službách vo verejnom záujme v súlade s článkom 5. Na základe správ o pokroku členských štátov môže Komisia navrhnúť vhodné opatrenia určené členským štátom.

3. Na uplatňovanie odseku 2 sa neberú do úvahy zmluvy o službách vo verejnom záujme zadané v súlade s právom [Únie] a vnútroštátnym právom:

a) pred 26. júlom 2000 na základe postupu spravodlivej verejnej [hospodárskej – *neoficiálny preklad*] súťaže;

b) pred 26. júlom 2000 na základe iného postupu, ako je postup spravodlivej verejnej [hospodárskej – *neoficiálny preklad*] súťaže;

c) od 26. júla 2000 a pred 3. decembr[om] 2009 na základe postupu spravodlivej verejnej [hospodárskej – *neoficiálny preklad*] súťaže;

d) od 26. júla 2000 a pred 3. decembr[om] 2009 na základe iného postupu, ako je postup spravodlivej verejnej [hospodárskej – *neoficiálny preklad*] súťaže.

Uplatňovanie zmlúv uvedených v písmene a) môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti. Uplatňovanie zmlúv uvedených v písmenách b) a c) môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti, nie však dlhšie ako 30 rokov. Uplatňovanie zmlúv uvedených v písmene d) môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti pod podmienkou, že ich doba platnosti je obmedzená a porovnateľná s dobami platnosti uvedenými v článku 4.

Uplatňovanie zmlúv o službách vo verejnom záujme môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti, ak by ich ukončenie spôsobilo neprimerané právne alebo hospodárske dôsledky a za predpokladu, že Komisia dala svoj súhlas.

…“

6 Podľa článku 12 nariadenia č. 1370/2007 toto nariadenie nadobudlo účinnosť 3. decembra 2009.

7 Nariadenie č. 1370/2007 bolo zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2338 zo 14. decembra 2016 (Ú. v. EÚ L 354, 2016, s. 22), ktoré nadobudlo účinnosť 24. decembra 2017. Vzhľadom na skutkové okolnosti sporu vo veci samej sa na tento spor uplatňuje nariadenie č. 1370/2007 v jeho znení prechádzajúcom jeho zmene nariadením 2016/2338.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

8 Dňa 1. decembra 1986 mesto Coruña schválilo uzavretie zmluvy so spoločnosťou Compañía de Tranvías, ktorá je podnikom poskytujúcim služby prepravy cestujúcich s cieľom zjednotiť všetky linky mestskej dopravy, ktorých majiteľkou je táto spoločnosť, do jednej koncesie. Táto zmluva, ktorá stanovila dátum ukončenia všetkých dotknutých služieb na 31. decembra 2024, bola podpísaná 6. februára 1987 spoločnosťou Compañía de Tranvías a mestom Coruña. Dňa 5. júla 1996 títo istí účastníci konania uzavreli ďalšiu zmluvu s cieľom zahrnúť do uvedenej zmluvy novú službu hromadnej dopravy električkou s rovnakým dátumom ukončenia platnosti.

9 Dňa 18. októbra 2016 mesto Coruña zaslala spoločnosti Compañía de Tranvías list, v ktorom uviedla, že v súlade s nariadením č. 1370/2007 k zániku koncesie zo zákona dôjde po uplynutí obdobia 30 rokov od dátumu jej udelenia. Dňa 2. novembra 2016 Compañía de Tranvías predložila svoje pripomienky k tomuto listu, v ktorých okrem iného uviedla, že v súlade so zásadou právnej istoty

a zásadou rovnosti by sa maximálna dĺžka trvania 30 rokov, ktorú stanovuje článok 8 nariadenia č. 1370/2007, nemala počítať od dátumu zadania zmluvy, o ktorú ide vo veci samej, ale od 3. decembra 2009, t. j. dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, alebo od 26. júla 2000, t. j. objektívneho dátumu stanoveného v uvedenom článku 8.

10 Subsidiárne Compañía de Tranvías tvrdila, že ak by sa malo domnievať, že maximálna dĺžka trvania 30 rokov plynie od zadania zmluvy, o ktorú ide vo veci samej, zmena vykonaná v tejto zmluve v roku 1996 predstavuje nové zadanie zmluvy, takže platnosť zmluvy by trvala do roku 2026. Taktiež subsidiárne Compañía de Tranvías tvrdila, že na tento prípad by sa mohol vzťahovať článok 8 ods. 3 posledný pododsek nariadenia č. 1370/2007.

11 Dňa 30. novembra 2016 mesto Coruña rozhodlo nechať koncesiu v platnosti až do maximálnej doby dvoch rokov v súlade s článkom 5 ods. 5 nariadenia č. 1370/2007, a konzultovať s Komisiou, pokiaľ ide o návrh spoločnosti Compañía de Tranvías uplatniť výnimku stanovenú v článku 8 ods. 3 uvedeného nariadenia s cieľom predĺžiť platnosť koncesie až do dátumu jej uplynutia.

12 Potom, ako 2. júna 2017 mesto Coruña zamietlo správnu sťažnosť Compañía de Tranvías proti tomuto rozhodnutiu, podala táto spoločnosť na vnútroštátny súd správnu žalobu proti tomuto istému rozhodnutiu.

13 Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 A Coruña (Provinčný správny súd č. 2 Coruña, Španielsko) sa domnieval, že rozhodnutie sporu, ktorý prejednáva, vyžaduje výklad článku 8 ods. 3 nariadenia č. 1370/2007 a rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Maximálna dĺžka [30] rokov trvania zmlúv stanovená v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia [č. 1370/2007] sa začína počítať: a) v okamihu zadania zmluvy alebo uzatvorenia zmluvy; b) v okamihu nadobudnutia účinnosti tohto ustanovenia; c) v deň nasledujúci po uplynutí prechodného obdobia podľa článku 8 ods. 2 uvedeného nariadenia (3. december 2019), alebo d) v akýkoľvek iný deň, ktorý je podľa názoru Súdneho dvora Európskej únie relevantný?“

O prejudiciálnej otázke

14 Podľa ustálenej judikatúry z požiadaviek jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a pôsobnosť, si v zásade vyžaduje v celej Európskej únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie tohto ustanovenia, ale aj kontext ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou (rozsudok z 23. mája 2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, bod 50 a citovaná judikatúra).

15 Podľa článku 8 ods. 3 druhého pododseku druhej vety nariadenia č. 1370/2007, uplatňovanie zmlúv uvedené v bode b) a c) odseku 3 prvého pododseku článku 8 tohto nariadenia „môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti, nie však dlhšie ako 30 rokov“.

16 V prejednávanej veci je nesporné, že na zmluvu, o ktorú ide vo veci samej, sa vzťahuje tento bod b), keďže bola zadaná „pred 26. júlom 2000 na základe iného postupu, ako je postup spravodlivej verejnej [hospodárskej – *neoficiálny preklad*] súťaže“.

17 Mesto Coruña tvrdí, že podľa doslovného výkladu článku 8 ods. 3 druhého pododseku druhej vety nariadenia č. 1370/2007 nesmie doba platnosti žiadnej zmluvy, na ktorú sa vzťahuje uvedený bod b), trvať viac ako 30 rokov.

18 Je pravda, že toto ustanovenie možno takto vykladať, keďže výraz „zániku ich doby platnosti“, ktorý je uvedený v tomto ustanovení, určuje skončenie platnosti dotknutých zmlúv a v dôsledku toho možno účel uvedeného ustanovenia chápať tak, že neumožňuje ďalšie trvanie týchto zmlúv po uplynutí doby 30 rokov po ich zadaní.

19 Z uvedeného však vyplýva, že znenie článku 8 ods. 3 druhého pododseku druhej vety nariadenia č. 1370/2007 výslovne nespresňuje okamih, od ktorého sa má počítať maximálna 30 ročná doba platnosti.

20 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že ak by sa toto ustanovenie vykladalo v tom zmysle, že začiatok plynutia maximálnej 30 ročnej doby platnosti, ktorý je v tomto ustanovení stanovený, zodpovedá dátumu zadania zmluvy o službách vo verejnom záujme, by znamenalo, že uvedené ustanovenie bráni tomu, aby zmluvy, na ktoré sa vzťahuje, mali dobu platnosti dlhšiu než 30 rokov.

21 Takýto výklad by pritom podľa názoru Komisie mohol na jednej strane viesť k tomu, že toto nariadenie by svojím nadobudnutím účinnosti ukončilo so spätnou účinnosťou – k dátumu predchádzajúcemu deň, keď nadobudlo účinnosť – platnosť zmlúv o službách vo verejnom záujme, ktoré boli v súlade so zákonom uzavreté pred 3. decembrom 1979 a ktoré stanovili dobu platnosti dlhšiu než 30 rokov, čo by bolo v rozpore so zásadou právnej istoty.

22 Na druhej strane v prípade zmlúv o službách vo verejnom záujme, ktoré platili v čase nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 1370/2007, by takýto výklad mohol viesť k situácii, v ktorej by bolo prechodné obdobie minimálne alebo značne skrátené, čo by bolo v rozpore s cieľom článku 8 nariadenia č. 1370/2007, ako bolo pripomenuté v odôvodnení 31 tohto nariadenia, ktorým je poskytnúť príslušným orgánom a poskytovateľom služieb vo verejnom záujme primerané prechodné obdobie na prispôsobenie sa ustanoveniam tohto nariadenia.

23 Navyše v takýchto situáciách by príslušný orgán, na ktorý sa vzťahuje prechodný režim stanovený v článku 8 ods. 2 nariadenia č. 1370/2007, mohol v súlade s článkom 4 ods. 3 uvedeného nariadenia priamo bez toho, aby sa naň vzťahovali povinnosti stanovené v článku 5 tohto nariadenia, zadať zmluvu o službách vo verejnom záujme na tú istú službu na obdobie desiatich rokov. To by preukázalo inkoherentnosť prechodného režimu stanoveného nariadením č. 1370/2007.

24 V druhom rade článok 8 ods. 3 druhý pododsek druhá veta nariadenia č. 1370/2007 nemožno vykladať ani v tom zmysle, že maximálna 30 ročná doba platnosti začína plynúť dňom nasledujúcim po dni uplynutia prechodného obdobia stanoveného v odseku 2 článku 8 tohto nariadenia. Treba totiž jednak pripomenúť, že tento odsek 2 sa začína formuláciou „bez toho, aby bol dotknutý odsek 3“, a jednak, že na začiatku tohto odseku 3 je uvedené, že na uplatňovanie odseku 2 sa neberú do úvahy zmluvy o službách vo verejnom záujme uvedené v bodoch a) až d) uvedeného odseku 3.

25 Z uvedeného vyplýva, že prechodné obdobia stanovené v článku 8 ods. 2 a 3 nariadenia č. 1370/2007 sa uplatňujú nezávisle od seba.

26 Vzhľadom na vyššie uvedené treba v treťom rade uviesť, že na účely zachovania potrebného účinku osobitného prechodného obdobia stanoveného v článku 8 ods. 3 druhom pododseku druhej vete nariadenia č. 1370/2007 musí maximálna 30 ročná doba uvedená v tomto ustanovení začať plynúť odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto istého nariadenia. Takýto dátum navyše umožňuje stanoviť rovnaké uplynutie doby platnosti pre všetky zmluvy, ktoré sú ešte platné na konci tohto prechodného obdobia, pričom kladie na rovnakú úroveň príslušné orgány a dotknuté hospodárske subjekty.

27 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 8 ods. 3 druhý pododsek druhá veta nariadenia č. 1370/2007 sa má vykladať v tom zmysle, že maximálna 30 ročná doba platnosti stanovená v tomto ustanovení pre zmluvy uvedené v článku 8 ods. 3 prvom pododseku písm. b) tohto nariadenia začne plynúť od dátumu nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia.

O trovách

28 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (desiata komora) rozhodol takto:

Článok 8 ods. 3 druhý pododsek druhá veta nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70, sa má vykladať v tom zmysle, že maximálna 30 ročná doba platnosti stanovená v tomto ustanovení pre zmluvy uvedené v článku 8 ods. 3 prvom pododseku písm. b) tohto nariadenia začne plynúť od dátumu nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia.

Podpisy